

PROTOCOL MEDICIJNVERSTREKKING & MEDISCH HANDELEN

Instemming GMR

8 december 2022

Vaststelling College van Bestuur

15 december 2022

Inhoudsopgave

1.	Inleiding medicijnverstrekking en medisch handelen	3
2.	Leerling wordt ziek op school	4
3.	Het verstrekken van medicijnen	5
4.	Medisch handelen	7

Bijlage 1	Contactformulier in geval ziekte
Bijlage 2	Afspraken met betrekking tot het uitvoeren van medische handelingen op school door externen.
Bijlage 3	Hoe te handelen bij een calamiteit

1. Inleiding medicijnverstrekking en medisch handelen

Medewerkers op scholen worden regelmatig geconfronteerd met leerlingen die last hebben van pijn die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is, zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn ten gevolge van een insectenbeet.

Ook krijgen scholen steeds vaker het verzoek van ouders om hun kind de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen. Het bestuur van Stichting Keender geeft in dit protocol aan hoe scholen in deze situaties kunnen handelen.

Standpunt Stichting Keender

Als medewerkers zouden worden betrokken bij de zorg rond een (chronisch) zieke leerling, dan zouden zij daarmee partners in die zorg worden. In zo'n geval zou het voor kunnen komen dat medewerkers gevraagd worden om een medische handeling bij een leerling uit te voeren, waartoe zij feitelijk niet bekwaam zijn.

Deze, niet alledaagse, positie van een medewerker wordt door Stichting Keender uiterst serieus genomen. Het personeelslid dat onbekwaam en/of zonder opdracht van een arts een medische handeling (BIG) verricht is niet alleen civielrechtelijk aansprakelijk (betalen van schadevergoeding), maar ook strafrechtelijk (mishandeling). Het schoolbestuur kan op zijn beurt als werkgever eveneens civiel- en strafrechtelijk aansprakelijk gesteld worden.

Uitgangspunt van Stichting Keender is daarom dat medewerkers geen medische handelingen uitvoeren en/of medicijnen verstrekken.

Tegelijkertijd mag en willen wij vanuit Passend Onderwijs geen leerlingen die afhankelijk zijn van medicijnen, uitsluiten van onderwijs. Dit betekent dat stichting Keender, binnen de mogelijkheden die zij heeft, optimaal faciliteert in het veilig verstrekken en toedienen van medicijnen aan leerlingen. Denk hierbij aan het faciliteren van kluisjes om medicijnen te bewaren, ruimtes waar medicijnen kunnen worden toegediend, flexibiliteit in het toelaten van derden die medicijnen komen toedienen e.d.

Door helder te zijn over de beleidslijnen, de (on)mogelijkheden en door de afspraken vast te leggen, wordt zoveel mogelijke zekerheid aan leerling, ouders, personeelsleden en schoolleiding geboden rondom de medische zorg voor leerlingen. Ook voor de verzekeraar van de school/ het bestuur moet duidelijk zijn dat er zo zorgvuldig mogelijk is gehandeld.

Er zijn drie te onderscheiden situaties:

- De leerling wordt ziek op school (zie hoofdstuk 2);
- Het verstrekken van medicijnen op verzoek (zie hoofdstuk 3) en
- Medische handelingen verrichten (zie hoofdstuk 4).

NB: dit protocol voorziet in richtlijnen waarbij voor alle betrokken partijen de beste voorwaarden worden georganiseerd, maar in de praktijk zal bij spoedgevallen altijd een afweging tussen protocollaire en pragmatische zaken moeten plaatsvinden.

2. Leerling wordt ziek op school

Het komt voor dat een leerling 's morgens gezond op school komt en tijdens de schooluren last van hoofd-, buik- of andere soorten pijn krijgt. Ook kan een leerling bijvoorbeeld door een insect gestoken worden.

Vanwege het gegeven dat een medewerker niet deskundig is om een juiste diagnose te stellen en niet opgeleid is om medicijnen toe te dienen, is het uitgangspunt dat er **geen medicijnen** (dus ook geen drogistenmedicijnen) worden verstrekt en/of toegediend en dat een leerling die ziek is geworden, naar huis moet.

Hierbij gelden er een aantal stappen:

1. Zorg dat tijdens het organiseren van opvang van de zieke leerling, hij/zij niet alleen blijft;
2. Kijk of er in ParnasSys speciale (medische) notities zijn betreffende deze leerling;
3. Neem meteen contact op met de ouder(s)/verzorger(s) of het aangegeven waarschuwingsadres, zodat die weten dat de leerling ziek is geworden, en om te overleggen wat er moet gebeuren (komt er iemand naar de school, is er iemand thuis om de leerling op te vangen, wanneer wordt de leerling opgehaald, gaat school met de leerling nu meteen naar de huisarts of het ziekenhuis, etc.);
4. Als de inschatting voor medische zorg dusdanig is, dat een arts oordeel vereist is, bel dan met een huisarts of een huisartsenpost in de buurt en als die niet bereikbaar zijn, met 112 over hoe verder te handelen en
5. Daarna wordt de schoolleiding geïnformeerd.

Uitgangspunt is: men handelt zo zorgvuldig mogelijk en conform protocol, dat aan alle medewerkers is uitgereikt en dat ook de ouders kennen.

Als er sprake is van een noodsituatie/levensbedreigende situatie wordt iedere burger geacht te helpen naar beste weten en kunnen. In dat kader is iedere burger ook altijd aansprakelijk voor zijn (niet) handelen (zie bijlage 3 voor het handelen bij calamiteiten).

Voorwaarden:

- Zorg dat de waarschuwingsnummers (van ouder(s)/verzorger(s)) in de ParnasSys staan en jaarlijks worden geactualiseerd;
- Zorg voor een persoon die verantwoordelijk is voor het invoeren van wijzigingen als (van ouder(s)/verzorger(s)) dit doorgeven via directie of administratie;
- Zorg dat elke leerkracht de waarschuwingsnummers meteen ter beschikking heeft;
- Neem in deze lijst ook bekende gegevens m.b.t. allergieën en/of medicijngebruik op (zoals deze door de ouders gemeld werden bij aanmelding);
- Maak van levensbedreigende zaken (bijv. een noten- of bijensteekallergie) een aparte opvallende vermelding bij de leerling in ParnasSys en maak een overzicht incl. namen en telefoonnummers.

3. Het verstrekken van medicijnen

Leerlingen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt bijvoorbeeld aan pufjes voor astma of antibiotica of een spuit voor behandeling van de gevolgen van allergieën, of iets dergelijks.

Ouder(s)/verzorger(s)) vragen dan soms aan de schoolleiding of een personeelslid deze middelen wil en kan verstrekken. Het verstrekken van deze middelen is een medische handeling.

Stichting Keender neemt hierin het volgende standpunt in:

1. Op school worden **geen medicijnen** door medewerkers verstrekt;
2. Voor leerlingen waarbij het noodzakelijk is om in een acute situatie onmiddellijk een levensreddende spuit toe te dienen, kan bij de inschrijving van deze leerlingen een formulier worden ingevuld door ouder(s)/verzorger(s) en schoolleiding om de zorg hieromtrent te organiseren. Op dit formulier staan de plichten van ouder(s)/verzorger(s) en school omschreven en daar tekenen zij beiden voor (zie bijlage 1).
3. Het is daarmee aan de ouder(s)/verzorger(s) om zorg te dragen voor het organiseren van medicijnverstrekking voor zowel chronisch zieke kinderen als ook kinderen die tijdelijk medicatie dienen te krijgen. Hiertoe kunnen afspraken met de school (ruimte, tijd, etc.) worden gemaakt en vastgelegd. School faciliteert hierin zo optimaal mogelijk (zie bijlage 2).

De ouder(s)/verzorger(s) tekenen ervoor dat zij:

- a. Het formulier volledig naar waarheid invullen en een verklaring van de behandelend arts bijvoegen;
- b. Het initiatief zullen nemen om met de medewerkers (die na overleg met de directie vrijwillig hebben ingestemd om deze zorg op zich te nemen), in overleg te gaan om de wijze van toediening van het noodmedicijn te bespreken;
- c. Het initiatief zullen nemen om minimaal één keer per drie maanden de voortgang met deze medewerkers te bespreken;
- d. Bij de start van een nieuw schooljaar contact op zullen nemen om de stand van zaken opnieuw te bespreken;
- e. Direct contact op zullen nemen met de school bij verandering van de medische conditie van de leerling, van het medicijn of bij verandering van de manier waarop het medicijn verstrekt moet worden of de medische handeling moet worden uitgevoerd;
- f. Ervoor zorgen dat voldoende medicijn in oorspronkelijke verpakking (met etiket, voorschrift en de naam van de leerling) op school aanwezig zijn en
- g. Zelf letten op de vervaldatum van de medicijnen.

De directie van de school tekent ervoor dat:

- a. Er zorg voor wordt gedragen dat het bovengenoemde formulier met de afspraken op een voor alle betrokkenen bekende, duidelijke plaats is opgeborgen en
- b. er zorg voor wordt gedragen dat er een ruimte beschikbaar is.

Op het formulier worden daarnaast de omstandigheden waaronder de medicijnen moeten worden verstrekt verder vastgelegd.

Door het formulier zorgvuldig in te vullen en te ondertekenen, geven ouders duidelijk aan wat voor het welzijn van hun kind belangrijk is, en de school weet precies wat moet worden gedaan en waar ze verantwoordelijk voor zijn.

LET OP!: het invullen en ondertekenen van de formulieren, vrijwaart nooit verkeerd handelen en de consequenties daarvan. Met het protocol en de ondertekende formulieren zorgt de school er met name voor dat zij alles in het werk heeft gesteld om zo zorgvuldig mogelijk te handelen. Medewerkers moeten zelfstandig kiezen voor het uitvoeren van de handelingen en mogen daartoe nooit gedwongen worden.

4. Medisch handelen

Voor het uitvoeren van bepaalde medische handelingen moet een bekwaamheid zijn verworven volgens de Wet BIG. Het uitgangspunt van Stichting Keender is dat medewerkers geen medische handelingen mogen uitvoeren.

Dit houdt concreet in, dat reguliere medische handelingen, bijvoorbeeld het op regelmatige tijden toedienen van injecties, zepillen of sondevoeding etc. als gevolg van een chronische ziekte of aandoening, altijd door ouder(s)/verzorger(s) dienen te worden uitgevoerd of door een bevoegde derde die daarvoor door de ouder(s)/verzorger(s) is gemachtigd, zijnde geen personeelslid van het bestuur.

De medewerking die de school verleent, bestaat uit het beschikbaar stellen van een ruimte en de zorg voor een adequate opslag van de medicatie.

Ouder(s)/verzorger(s) overleggen in dat geval van tevoren met de schoolleiding over:

- Wie naar school komt om de handeling(en) uit te voeren;
- Wanneer de handeling moet/kan plaatsvinden;
- De ruimte waar de handeling kan plaatsvinden;
- Hoe te handelen als er iets verkeerd gaat (bijvoorbeeld verpleegkundige verschijnt niet of niet op de afgesproken tijd of er volgt een onverwachte reactie op de handeling);
- Wie in het oog houdt of alles verloopt, zoals afgesproken (denk daarbij ook aan afwezigheid van het personeelslid waarmee de afspraken worden gemaakt) en
- Wijze en tijd van informeren als er een wijziging in de afspraken komt.

Het zal duidelijk zijn dat - gezien de ingrijpendheid van de handelingen – de afspraken met betrekking tot bovengenoemde punten schriftelijk moeten worden vastgelegd en dat alle documenten met betrekking tot medische handelingen en medicijnverstrekking in acute noodgevallen door beide ouders/ verzorgers moeten worden ondertekend.

Bijlage 1

Contactformulier in geval van ziekte

Dit is een standaardformulier, dat voor elke leerling die wordt ingeschreven ingevuld wordt. Het betreft afspraken over hoe de school zal handelen voor het geval een leerling ziek wordt op school. Het gaat voor dit formulier niet om specifieke medische situaties. N.a.v. de gegevens die worden ingevuld, kunnen wel gesprekken volgen met ouders voor het organiseren van de zorg die nodig is voor een leerling.

Het formulier kan de volgende informatie bevatten:

(voorbeeldformulier)

Verklaring Toestemming tot handelwijze voor als de leerling ziek wordt of gewond raakt op school
(bijlage bij het inschrijfformulier van de school)

Het kan voorkomen dat uw kind gezond naar school gaat en tijdens de schooluren ziek wordt, zich verwondt, door een insect wordt geprikt of iets dergelijks. In zo'n geval zal de school altijd contact opnemen met u als ouders, verzorgers of met een andere, door u aangewezen, persoon. Een enkele keer komt het voor dat al deze personen niet te bereiken zijn. Als deze situatie zich voordoet, zal de school een zorgvuldige afweging maken en zal er bij twijfel altijd een arts geconsulteerd worden.

Wilt u aangeven met welke personen achtereenvolgens contact gezocht moet worden als de ouders niet bereikbaar zijn?

Ondergetekenden gaat akkoord met bovengenoemde handelwijze ten behoeve van:

Naam leerling

Geboortedatum:.....

Naam ouder/verzorger 1 :

(tevens 1e waarschuwingsadres)

telefoon thuis..... mobiel.....

telefoon werk..... mobiel.....

Naam ouder/verzorger 2 :

(tevens 2e waarschuwingsadres)

telefoon thuis..... mobiel.....

telefoon werk..... mobiel.....

Naam, adres, woonplaats huisarts

telefoon.....

Te waarschuwen personen, indien 1e ouder/verzorger niet te bereiken is:

1. Naam

Relatie tot leerling..... (bijv. vader, tante, buurvrouw)

telefoon thuis..... mobiel.....

telefoon werk:

2. Naam

Relatie tot leerling..... (bijv. vader, tante, buurvrouw)

telefoon thuis..... mobiel.....

telefoon werk:

Ons kind is overgevoelig/allergisch voor de volgende zaken:

Medicijn bij noodsituatie:.....

Locatie medicijn:.....

U, ouder(s)/verzorger(s), bent verplicht, en ervoor verantwoordelijk, ervoor te zorgen dat de gegevens op dit formulier zolang uw kind bij ons op school zit, actueel zullen blijven en op school aanwezig zijn. Het is voor de gezondheid van uw kind, van groot belang dat de gegevens actueel blijven.

Om die reden verklaart u dan ook dat u veranderingen direct zult doorgeven aan de directie van de school.

Ondertekening door ouders/verzorgers:

Ouder 1

Naam:

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Ouder 2

Naam:

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Bijlage 2

Afspraken met betrekking tot het uitvoeren van medische handelingen op school (door externen).

Ondergetekenden (ouder(s)/verzorger(s) en school) verklaren de volgende afspraken met elkaar gemaakt te hebben met betrekking tot uitvoering van de zogenaamde "medische handeling" op school bij:

Naam leerling:

Geboortedatum:

Adres:

Postcode en plaats:

Naam ouder/verzorger 1: ..

Naam ouder/verzorger 2:

Telefoon ouder/verzorger 1:

Telefoon ouder/verzorger 2:.....

Naam huisarts:

Telefoon:

Naam specialist:

Telefoon:

Afgesproken is, dat bij bovengenoemde leerling de voor hem/haar noodzakelijke medische handelingen op school zullen worden uitgevoerd:
door de vader/moeder/het kind zelf/een derde¹, namelijk(naam) te bereiken op (telefoonnummer).

Deze medische handeling:

- bestaat uit:

.....
.....

- en is nodig vanwege de ziekte:

.....
.....

- en moet dagelijks worden uitgevoerd op onderstaande tijdstippen:

om..... uur

om uur

om uur

om uur

OF:

mag alleen worden uitgevoerd in de hieronder nader omschreven situatie (shock, allergie, acuut):

.....

.....

.....

Tenslotte is afgesproken dat:

- de medische handeling plaats kan vinden in ruimte ;
- als degene die de medische handeling zou verrichten, niet op de afgesproken tijd kan verschijnen, hij/zij daarover de school zo snel mogelijk op de hoogte stelt en aangeeft hoe het opgelost wordt;
- als degene die de medische handeling zou verrichten, niet op de afgesproken tijd verschijnt zonder bericht, de ouder telefonisch wordt benaderd door de schoolleiding en
- de ouders bijhouden of de medische handeling op de juiste tijd en wijze plaatsvindt;
- Ouders nemen het initiatief om minimaal één keer per drie maanden de voortgang met deze medewerkers te bespreken

Eventuele aanvullende opmerkingen:

.....

.....

.....

.....

U, als ouder(s)/verzorger(s), bent verplicht, en verantwoordelijk, ervoor te zorgen dat de gegevens van dit formulier zolang uw kind bij ons op school zit, actueel te houden en er zorg voor te dragen dat de noodzakelijke gegevens altijd op school beschikbaar zijn. Het is van groot belang dat de gegevens actueel blijven. U verklaart om die reden dan ook dat u veranderingen direct zult doorgeven aan de directie van de school.

Aldus is afgesproken:

Plaats

Datum

Ouder/verzorger 1:

Naam

Handtekening

Ouder/ verzorger 2:

Naam:

Handtekening

Bijlage 3

Hoe te handelen bij een calamiteit

Richtlijnen

1. Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112.
2. Geef de aanleiding van de acute noodsituatie door/ waardoor de calamiteit zich heeft voorgedaan.
3. Laat de leerling niet alleen. Probeer rustig te blijven. Observeer de leerling goed en probeer hem of haar gerust te stellen.
4. Waarschuw zo snel mogelijk een bedrijfshulpverlener (BHV-er) voor bijstand.
5. Bel direct de huisarts in de buurt en als bekend, de huisarts en/of de specialist van de leerling.
6. Zorg ervoor dat alle relevante gegevens van de leerling bij de hand zijn (of laat ze direct door iemand opzoeken in ParnasSys zoals:
 - naam van de leerling;
 - geboortedatum;
 - telefoonnummer van ouders en/of andere, door de ouders aangewezen, persoon;
 - naam + telefoonnummer van huisarts/specialist;
 - ziektebeeld waarvoor medicijnen of medische handeling nodig zijn.
7. Bel de ouders (bij geen gehoor een andere, door de ouders aangewezen persoon):
 - leg duidelijk uit wat er gebeurd is;
 - vertel, indien bekend, wat de arts heeft gedaan/gezegd en
 - in geval van opname, geef door naar welk ziekenhuis de leerling is gegaan.